

Uroczyste obchody 50-lecia odkrycia złóż polskiej miedzi Lubińsko-Głogowskie Zagłębie Miedziowe, 22–23.03.2007

Iwona Barbara Litwin*

W dniu 23 marca br. minęło 50 lat od historycznego odkrycia złoża rud miedzi na Dolnym Śląsku. To wyjątkowy złoty jubileusz, z którym związana jest historia nie tylko Lubińsko-Głogowskiego Zagłębia Miedziowego, Kombinat Górniczno-Hutniczego Miedzi *Polska Miedź SA* oraz Państwowego Instytutu Geologicznego, ale również historia Polski.

W okolicy wsi Sieroszowice 23 marca 1957 r. zespół geologów pod kierunkiem dr. inż. Jana Wyżykowskiego z Instytutu Geologicznego w Warszawie dokonał odkrycia, które dało początek wielkim zmianom gospodarczym i społecznym miedziowego regionu. Tegoroczne uroczystości zostały zorganizowane przez KGHM *Polska Miedź SA*, wspólnie z Państwowym Instytutem Geologicznym, ku czci Odkrywców Polskiej Miedzi za to, czego dokonali pół wieku temu.

Obecnie wiemy, że odkrycie złoża rud miedzi na monoklinie przedsudeckiej było największym odkryciem geologicznym w powojennej Europie. Dzięki niemu Polska zajęła jedno z czołowych miejsc wśród producentów miedzi i srebra na świecie. O tym, ile wysiłku, pracy i determinacji kosztował sukces ludzi, związanych z odkryciem i udokumentowaniem złoża, usłyszałam od zaproszonych na obchody honorowych gości: Pani Kazimierzy Wyżykowskiej — wdowy po zmarłym Odkrywcy Polskiej Miedzi oraz Pana Andrzeja Rydzewskiego — jedyne z żyjących bliskich współpracowników z zespołu dr. Jana Wyżykowskiego. Dodatkowo Pan Włodzimierz Mięsowicz, pierwszy Dyrektor Naczelny ZG *Lubin*, opowiedział mi o trudnych początkach eksploatacji złoża.

Wysilek i poświęcenie dr. Jana Wyżykowskiego, jego najbliższej rodziny oraz współpracowników są godnie honorowane w Zagłębiu Miedziowym, a kolejne uroczyste obchody oddają im wdzięczność i szacunek. Również uczniowie szkół im. Jana Wyżykowskiego są dumni ze swojego patrona. Ich delegacje uczestniczyły w spotkaniu z przedstawicielami zarządu *Polskiej Miedzi*, które odbyło się 22 marca br. w Muzeum Ziemi Lubińskiej im. J. Wyżykowskiego w Lubinie. Gospodarz spotkania, Pan Edward Rippel, pełniący funkcję Prezesa Towarzystwa Ziemi Lubińskiej, zaprosił gości do tworzonego przez towarzystwo muzeum. Przygotowany przez uczniów program artystyczny został zaprezentowany w scenerii sali muzealnej wśród eksponatów przedstawiających historię Zagłębia Miedziowego. Wspaniałe przedstawienie gromko oklaskiwali licznie zebrani goście, wśród których znaleźli się honorowi uczestnicy uroczystości: Pani Kazimiera Wyżykowska i Pan Andrzej Rydzewski. Na zakończenie spotkania na gości czekał poczęstunek, na którym można było skosztować pierogów z białym serem — przysmaku Jana Wyżykowskiego.

Oficjalne uroczystości jubileuszowych obchodów odbyły się w dniu 23 marca br. Patronat nad nimi objął Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Pan Jarosław Kaczyński.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Lech Kaczyński przesłał list gratulacyjny (w załączeniu na następnej stronie).

Podkreśleniem rangi tegorocznego wyjątkowego jubileuszu był udział w uroczystościach Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska, Głównego Geologa Kraju, Pana Mariusza-Oriona Jędryska. Kombinat Górniczno-Hutniczy Miedzi *Polska Miedź SA* był reprezentowany przez Prezesa Zarządu Pana Krzysztofa Skórę. Ze strony Państwowego Instytutu Geologicznego wystąpił Zastępca Dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego, Dyrektor do spraw naukowych, Pan Jerzy Nawrocki.

Uroczystości rozpoczęły się pod pomnikiem Jana Wyżykowskiego w Lubinie. Wielkiemu Odkrywcy miedzi, składając kwiaty, hołd oddali m.in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska główny geolog kraju, przedstawiciele KGHM *Polska Miedź SA*, zastępca dyrektora PIG, żona Odkrywcy i Jego najbliższy współpracownik, ambasador Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce oraz przedstawiciele władz wojewódzkich, parlamentarzyści samorządowi, a także przedstawiciele szkół i placówek noszących imię Jana Wyżykowskiego.

Po złożeniu wieńców i wiązanek kwiatów pod pomnikiem Jana Wyżykowskiego zebrani goście udali się na uroczystość nadania imienia Jana Wyżykowskiego szybowi SW-1 Zakładów Górniczych *Polkowice-Sieroszowice*. Jest to szyb najbliższej usytuowany od historycznego miejsca, gdzie właśnie 23 marca, 50 lat temu, odbyło się nawiercenie rudy miedzi w Sieroszowicach na głębokości ok. 650 m. Przecięcia wstęgi na pamiątkowej tablicy poświęconej Janowi Wyżykowskiemu dokonała Jego żona.

Końcowa część jubileuszowych obchodów odbyła się w Sieroszowicach, pod obeliskiem upamiętniającym nawiercenie złoża rud miedzi. W miejscu tym złożono wieńce i wiązanki kwiatów oraz wręczono okolicznościowe medale 50-lecia.

Po uroczystościach odbyła się Msza Św. w kościele pw. Św. Piotra i Pawła w Sieroszowicach, celebrowana przez Ks. Bp Adama Dyczkowskiego — Biskupa Zielonogórsko-Gorzowskiego oraz Ks. Bp Stefana Regmuntę — Biskupa Pomocniczego Diecezji Legnickiej.

Obchody zakończyło okolicznościowe spotkanie, zorganizowane przez Towarzystwo Przyjaciół im. Jana Wyżykowskiego w Sieroszowicach wspólnie z gminą Radwanice, na które wszystkich zebranych serdecznie zaproszono do Izby Pamięci im. Jana Wyżykowskiego w Sieroszowicach. Głównym daniem uroczystej biesiady były oczywiście pierogi Jana Wyżykowskiego, które biesiadnicy spożywali, przysłuchując się rozśpiewanemu gminnemu zespołowi *Swojacy*.

To już tradycja, że w każdą rocznicę odkrycia złóż miedzi mieszkańcy ziemi lubińskiej oddają hołd Janowi Wyżykowskiemu — człowiekowi wielce zasłużonemu nie tylko dla miedziowego regionu, ale i dla gospodarki całej Polski.

Serwis fotograficzny na str. 344

Składam serdeczne podziękowania Panu Andrzejowi Banaszakowi, Dyrektorowi Departamentu Gospodarki Zasobami i Ochrony Powierzchni KGHM Polska Miedź SA za pomoc w przygotowaniu relacji z obchodów 50-lecia odkrycia złóż polskiej miedzi.

*Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; iwona.litwin@pgi.gov.pl

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 23 marca 2007 roku

Pan
Krzysztof Skóra
Prezes KGHM Polska Miedź S.A.

Uczestnicy uroczystości
obchodów 50 – lecia odkrycia złóż miedzi
Lubin

serdecznie pozdrawiam wszystkich uczestników uroczystych obchodów pięćdziesięciolecia wielkiego wydarzenia, jakim było odkrycie rozległych pokładów złóż miedzi w okolicach Lubina i Polkowic.

W wyniku wieloletnich, wytrwałych poszukiwań, prowadzonych pod kierunkiem inżyniera Jana Wyżykowskiego, nadszedł historyczny dzień 23 marca 1957 roku, gdy skomplikowane wiercenia geologiczne uwieńczone zostały powodzeniem. O występowaniu na Dolnym Śląsku rud miedzi oraz innych cennych metali wiedziano wprawdzie już wcześniej. Jednak to właśnie Jan Wyżykowski, znakomity geolog i górnik, dostrzegł szansę na odnalezienie w tym rejonie nowych, nadzwyczajnie bogatych złóż miedzi. Dzięki swojej pasji, uporowi i niespożytej energii potrafił doprowadzić do spektakularnego sukcesu. Miedziane kruszywo wydobyte z ódwiertu w Sieroszowicach okazało się naukową i gospodarczą rewelacją – jednym z największych odkryć geologicznych w powojennej Europie.

Dzisiaj, w pół wieku później, składamy hold wspaniałej postaci Jana Wyżykowskiego i z ogromnym szacunkiem myślimy o wszystkich Jego współpracownikach. Pragnę serdecznie pozdrowić obecną na uroczystości Panią Kazimierę Wyżykowską, wdowę po odkrywcy polskich złóż miedzi, oraz Pana Andrzeja Rydzewskiego – współpracownika Jana Wyżykowskiego.

Pięćdziesiąt lat temu odkryte złoża, tworzące dzisiaj Lubinско-Głogowskie Zagłębie Miedziowe, stanowią aż jedną dziesiątą znanych obecnie zasobów miedzi na świecie. Wraz z wybudowanymi kopalniami, zakładami wzbogacania rud oraz hutami – w ramach Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego – są jednym z wielkich atutów gospodarczych naszego kraju.

Lubin zapisał się w najnowszej historii Polski jako prężny ośrodek przemysłowy. Niestety, z losami tego miasta wiążą się również wspomnienia bardzo bolesne. W tym roku minie 25 lat od tragicznych wydarzeń lubińskich. 31 sierpnia 1982 roku oddziały ZOMO i MO dokonały tutaj krwawej pacyfikacji pokojowej demonstracji mieszkańców Lubina. Od milicyjnych kul zginęło wówczas trzech demonstrantów, a wiele osób zostało rannych. Było to jedno z najbardziej wstrząsających wydarzeń stanu wojennego. Wspominamy je z głębokim bólem i składamy hold mieszkańcom Lubina, którzy wówczas z odwagą i determinacją upomnieli się o wolność i poszanowanie ludzkich praw.

Szanowni Państwo,

w pięćdziesiąt rocznicę odkrycia polskich złóż miedzi, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, pragnę wyrazić wielki szacunek i uznanie wszystkim, którzy swoją pracą, zaangażowaniem i patriotyczną ofiarnością zbudowali wspaniały dorobek Zagłębia Miedziowego. Serdecznie pozdrawiam pracowników KGHM Polska Miedź SA, dzięki którym nasz kraj odnosi tak znaczące sukcesy gospodarcze, jako jeden ze światowych potentatów w produkcji miedzi i srebra metalicznego.

Życzę Państwu kolejnych znakomych osiągnięć, satysfakcji z pracy i spełnienia ambitnych zamierzeń; życzę wszelkiej osobistej pomyślności. Proszę przyjąć moje najlepsze gratulacje z okazji złotego jubileuszu Zagłębia Miedziowego.

**Uroczyste obchody 50-lecia odkrycia złóż polskiej miedzi
Lubińsko-Głogowskie Zagłębie Miedziowe, 22–23.03.2007 (patrz str. 270)**

Ryc. 1 i 2. Uroczystość nadania imienia Jana Wyżykowskiego szybowi SW-1 ZG Polkowice-Sieroszowice. Wszystkie fot. I.B. Litwin

Ryc. 3. Spotkanie delegacji szkół im. Jana Wyżykowskiego z honorowymi gośćmi w Muzeum Ziemi Lubińskiej w Lubinie

Ryc. 4. Spotkanie okolicznościowe w Izbie Pamięci im. Jana Wyżykowskiego w Sieroszowicach

Ryc. 5. Uroczystość pod pomnikiem Jana Wyżykowskiego w Lubinie